

gang er. Det skyldes det store antal love, det skyldes de hyppige ændringer af reglerne, og det skyldes ikke mindst komplicerede og utilgængelige formuleringer.

Man møder oftere og oftere sager, som vidner om, at mange regler er så firkantet udformet, at der ikke længere er plads til mangfoldighed og personlig udfoldelse. Det skyldes primært, at de embedsfolk, som formulerer reglerne, normalt har en teoretisk, akademisk baggrund uden kontakt med samfundets mangfoldighed. Det skyldes desuden, at det politiske ønske om at regulere enhver problemstilling ofte medfører, at der samtidig opstår utilsigtede, negative påvirkninger i andre dele af systemet.

Inden for de sidste par år har især nogle enkelte spektakulære sager vist vores samfunds overregulering og det umenneskelige bureaukratvælde, samfundet har ladet embedsværket og det politiske flertal skabe.

»Sø-Peter« er en mand, som elsker naturen. Da han overtog en ejendom, der var i forfald og med en losseplads af affald placeret på jorden, besluttede han sig for at få ryddet op. Han anlagde en smuk sø, fjernede alt det skadelige affald, anlagde beplantninger, stisystemer og andre ting, som gjorde hans område smukt og til en naturperle. »Sø-Peter« havde imidlertid glemt at spørge myndighederne om lov først. Derfor satte de hele det tunge maskineri i sving for at få »Sø-Peter« misundelsesværdige sø-projekt fjernet. Efter megen tovrækkeri greb Viborg Amt til magtanvendelse. Under politibeskyttelse ankom store entreprenørmaskiner midt om natten. De fjernede søen, 40 tons grus og en mængde andre ting. Den smukke sø er ødelagt, naturen ligner et månekrater. Få dage efter fik »Sø-Peter« en regning fra Viborg Amt om betaling for bortskaffelse af materialerne på ca. 50.000 kr. De mange materialer, som amtet havde stjålet fra »Sø-Peter«, var der ingen kompensation for. Da »Sø-Peter« søgte at anmelde dette åbenlyse tyveri og hærværk, nægtede politiet at tage imod anmeldelsen. Argumentet var, at sagen var besluttet i Viborg Amt af et flertal.

»Krudt-Peter« er en anden mand, der ønskede at genopbygge sit fødehjem. Myndighederne ville ikke tillade byggeriet af et erstatningshus af hensyn til »det åbne land«. Til trods for at der var tale om et nyere og pænere erstatningshus på samme grund, blev »Krudt-Peter« nægtet tilladelse til byggeriet. Igen køres hele det tunge skyts frem, for at denne ene borger ikke skal have friheden til at udfolde sig.

En stribe mindre, selvstændige erhvervsdrivende bliver hvert år udsat for, at skattemyndighederne påligner dem indkomster, de ikke har haft. Da skal skat-

teborgerne bevise, at de ikke har tjent de beløb, skattemyndighederne påstår. Eksempelvis fik en tandlæge fra Nordsjælland sin skat forhøjet så meget, at betalingen ville udhule virksomhedens egenkapital så meget, at kravene til anpartsselskaber ikke længere var opfyldt. Først ved Fremskridtspartiets mellemkomst lykkedes det at få sagen omgjort. Det sker hver dag, og ofte orker borgerne ikke at føre sagerne, hvorfor myndighederne får »ret« uden at få retten afprøvet ved domstolene.

Det er Danmark anno 1997.

En borgers retsstilling er sikret ved frie og uafhængige domstole. Imidlertid er borgeren og den offentlige sektor stillet markant forskelligt ved disse sager. Borgeren må af egen lomme betale sin sag og samtidig over skatten betale til, at den samlede offentlige sektor kan sættes ind for at knække borgeren. Denne urimelige forskel kan næppe fjernes, medmindre den gældende lovgivning i stort omfang forbedres. Dertil kommer, at den offentlige sektor skal omlægges fra at være borgernes herremand til at være borgernes tjener. Det er derfor nødvendigt at få borgernes retsstilling bedret her og nu, hvilket er dette beslutningsfor-slags anliggende.

De problemer, forslagsstillerne oplever ved det danske samfund, har også en mere teoretisk baggrund, som der vil blive redegjort for i bilaget. Det er nemlig ikke dårlige embedsmænd eller politikere, der har skylden for det hele. Der er en række principper, som det er nyttigt at diskutere.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad 1

Såfremt man køber en vare i den private sektor, findes der en lovgivning, som sikrer køberen i forhold til sælger og producent. Dette sker blandt andet ved, at køberen hjælpes til at få sin ret over for modparten, idet man som udgangspunkt betragter køberen som den svage part i en eventuel tvistighed. Dette synspunkt kan af mange grunde kun bakkes op. Da sælger og/eller producent har et mere indgående kendskab til deres produkt end en vilkårlig køber, er det rimeligt, at de har bevisbyrden. Ligeledes vil det alt andet lige også være sandsynligt, at sælger/producent vil være økonomisk bedre rustet til at gennemføre en retssag, og derfor er det gjort muligt for køber at få retshjælp.

I de mere indviklede sager, hvor de offentlige myndigheder er den ene part, er den almindelige borger derimod ikke sikret på nogen måde. Skattemyndighederne for eksempel har al mulig ekspertise til deres rådighed, og de kan i princippet blive ved med at kø-